

יש לי שאלה

האם הביטוח הלאומי יכול לשלם מזונות במקום גרוש שנמצא בקשיים? מותר לפטר עובד שהחלים מסרטן? קוראים שואלים מומחים משיבים

מאת ליטל דוברוביצקי

כמו בכל שנה הפנו הקוראים ל"ממון" שאלות רבות הנוגות עות לסוגיות משפטיות בחייהם. קיי בצנו כמה מהשאלות בתחומים שנוי געים לרוב האוכלוסייה והשבנו עליהן באמצעות מומחים בתחום המשפט.

יש לי 3 ילדים קטנים. הגרוש שלי אמור לשלם לי 4,500 שקל בחודש. הוא לא משלם כי הוא טוען שהוא שבקשיים. אני משתכרת 9,000 שקל. אוכל לפנות לביטוח לאומי שישלם לי במקום הגרוש?

עו"ד רות דיין וולפנר, מומחית לדיני משפחה וירושה: "נראה כי אינך זכאית לקבלת קצבת מזונות מהמוסד לביטוח לאומי שכן הכנסתך, כ-9,000 שקל בחודש, עולה על תקרת ההשתכרות שקבע הביטוח הלאומי. אם לשני ילדים שטרם מלא לה 55 ומשתכרת מעל 6,282 שקל בחודש אינה זכאית לגביית מזונות ילדים דרך לביטוח לאומי. לאחר גיל 55 התקרה לאם לשני ילדים ויותר היא 8,941 שקל. לא ציינת אם נישאת בשנית, או אם את ידועה בציבור של משהו. במקרה כזה התקרה נמוכה יותר.

"למרות זאת, יש באפשרותך תך לנסות לגבות את דמי המזון נות באמצעות פתיחת תיק ברשות האכיפה והגבייה (ההוצאה לפועל). בדיוק למטרה זו ייעדו מסלול מיוחד בהוצל"פ - 'מסלול אישי לגביית מזונות' - והקימו לשכה שכל ייעודה טיפול בגביית מזונות. שם יפעלו לגביית דמי המזונות, ובעת הצורך יפעילו סעדים זמניים כדי לזרז את הגבייה. אם לגרוש שלך יש קשיים

כלכליים, כטענתך, הייתי מציעה לך לשקול להגיע עימו להסדר ביניים בעניין המזונות ולחסוך הליכי גבייה ארוכים, שכן הוא עשוי לפנות בתביעה להפחתת מזונות עקב קשייו".

הליתי בסרטן לפני כמה שנים, והמחלה כרגע בהפוגה. אני נחשבת לעובד מוגבל, כך שאי-אפשר לפטר אותי?

עו"ד הרס שגיא, מנהלת תחום דיני עבודה במשרד שביט בריאות גלאון צין ויתקון ושות': "חובת מע"סיק להעסיק היקף מסוים של עובדי דים בעלי מוגבלויות מכלל העובדים המועסקים על ידו אינה מתייחסת להעסקת עובד מסוים, ומשכך לא מקנה הגנה פרטנית לעובד שהמע"סיק מבקש לסיים את העסקתו. עם זאת, בתי המשפט פירשו את הגדרת 'אדם עם מוגבלות' הקבועה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" התשנ"ח 1988 כמתייחסת לעובדים שקיימת פגיעה מהותית ביכולתם לעבודה הפגיעה יכולה להיות פיזית, נפשית, או שכלית; קבועה, או זמנית, ואפילו כו שכתב חלפה. או תחול ההגנה מכוח החוק בשניים המחויבים. גם אדם שתפקודו אינו מוגבל מהותית, אך בפועל נחשב ככזה על ידי המעסיק, יכול להיות מוכר כעובד עם מוגבלות. במקרים כאלה יבחן כל מקרה לגופו.

"לפחות בשני מקרים בפסיקה הוכר הסרטן כמחלה קשה המטילה מגבלה זמנית על תפקוד העובד בעבודתו. גם אם המחלה חלפה, נדרש העובד לא אחת להתמודדות נפשית קשה עם איום הישנותה ועם הסטיגמות החברתיות שדבקו בה ובמי שלקה בה. אם הוכר עובד על ידי בית הדין לעבודה כעובד עם מוגבלות,

הרי שיהיה זכאי להגנה מהפליה אסורה בפיטוריו אם הוכח שפיטוריו היו מחמת מוגבלותו. ההגנה מהפליה יכולה להתבטא בביטול הפיטורים, או בפסיקת פיצוי כספי".

בבית פרטי הגובל בביתי החלו לשפץ לאחרונה, ורק השבוע נודע לנו - אחרי שנתלה שם שלט - כי במקום עומדים להיפתח שני גני ילדים פרטיים. האם חוקי לשנות ייעוד של בית פרטי לעסק כזה בלי לעדור את השכנים?

עו"ד עפר שחל, המתמחה בדיני נדל"ן ובתים לשימוש פרטי: "שינוי ייעוד מצריך היתר ודורש הליך תכנוני. גם אם לא מדובר בשינוי ייעוד, אלא רק בבקשה לשימוש חורג, וזה לרוב המקרה בהפעלת גן ילדים מדי רת מגורים, עדיין מוטלת חובה על מפעיל הגן להגיש בקשה לוועדה

כן הראשי באתר "כל זכות": "יש שתי אפשרויות עיקריות: אם ההזמין נה נעשתה באינטרנט, המצב פשוט: לפי סעיף 14'ג לחוק הגנת הצרכן, כשכרטיס טיסה הוזמן באינטרנט או בטלפון - אפשר לבטל את ההזמנה בתוך 14 ימים מביצוע העסקה, ולא פחות מ-7 ימי עסקים לפני מועד הטיסה. כיוון שהביטול נעשה 13 ימי עסקים לפני מועד הטיסה, במקרה הזה החברה רשאית לגבות דמי בייטול שלא יהיו גבוהים מ-100 שקל, או 5% ממחיר הכרטיס - הסכום הנמוך מביניהם. ניתן לחייב בדמי ביטול עבור כל כרטיס בנפרד.

"אם העסקה נעשתה באופן פרטי, כלומר המזמין ישבה באותו חדר עם הסוכן, התקנות מסבכות את המצב. אפשר לבטל את העסקה בתוך 14 יום ממועד ההזמנה, בתנאי שנו-

אפשר לנסות לגבות דמי מזונות באמצעות פתיחת תיק ברשות האכיפה והגבייה. למטרה זו ייעדו מסלול מיוחד בהוצל"פ - "מסלול אישי לגביית מזונות"

תרו 14 ימי עסקים עד למועד הטיסה עצמו. כיוון שנתרתו רק 13 ימי עסקים לטיסה, סוכן הנסיעות רשאי לחייב את הלקוח בדמי ביטול לפי מדיניות הביטולים של החברה ולא על פי חוק הגנת הצרכן. אם חברת התעופה או הסוכן דורשים דמי בייטול גבוהים יותר מאלה שהם רשאים לגבות, אפשר להגיש נגדם תביעה בביהמ"ש לתביעות קטנות. ביהמ"ש יכול לחייב את חברת התעופה, או את סוכן הנסיעות, בפיצויים של עד

10,000 שקל בלי שהנוסע יצטרך להוכיח כי נגרם לו נזק".

אני עובד בנהג. לאחרונה חלה ירידה בכושר הראייה שלי, ויש לי ביטוח אובדן כושר עבודה. מה מגיע לי?

נחמה גולדווסר, בעלת סוכנות הביטוח "צמרת": "כשמבוטח רוכש ביטוח אובדן כושר עבודה, יש לעדכן אותו שאי-אפשר לרכוש יותר מ-75% מהכנסתו. ביום שאותו עובד מבוטח מגיש לחברת הביטוח תביעה לאובדן כושר עבודה הוא נדרש לעמוד בשני מבחנים: המבחן הפיזי, כלומר מצב בריאותו, ומבחן ההכנסה, כלומר להוכיח בכמה נפגעה הכנסתו בגלל התאונה או המחלה. אם הכנסתו לא נפגעה והוא ממשיך לעבוד, הוא יוכל לקבל מחברת הביטוח תשלום עבור אובדן כושר עבודה. אם יוכיח שהכנסתו נפגעה חלקית - הוא יקבל את החלק שנפגעה, ובתנאי שקודם לכן היה באובדן כושר עבודה מלא ועברה תקופת ההמתנה שנקובה בפוליסה".

אני מקבל שכר נמו קבוע. אני זכאי לקבל תלוש שכר עם פירוט שכר הברוטו?

עו"ד גל גורודיסקי, המתמחה בדיני עבודה ופנסיה, ממשרד גורודיסקי ושות': "גם כשהעובד מקבל שכר נמו קבוע, על המעסיק למסור לו תלוש מסודר עם פירוט שכר הברוטו, וכן פרטיו: שעות עבודה, צבירת חופשה, פירוט כל התשלומים הנלווים לרבות חופשה, מחלה, מילואים וכו'. בנוסף, התלוש צריך לפרט את כל הניכויים משכר הברוטו: מסים, ביטוח לאומי, ביטוח בריאות, ניכויים לפנסיה, דמי חבר לארגון עובדים, וכו'".

lital-do@yedioth.co.il

איור: גיא מורד